

סוג הבחינה: א. בגרות לבתי ספר על-יסודיים

ב. בגרות לנבחנים אקסטרניים

מועד הבחינה: חורף תשע"ג, 2013

מספר השאלון: 137,001203

ת נ " ד

2 יחידות לימוד

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שעתיים וחצי.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה ארבעה פרקים.

פרק ראשון	—	קטע שלא נלמד	—	(4x3)	—	12 נקודות
פרק שני	—	נושא הגג: "מלכים ונביאים"	—	(16x2)	—	32 נקודות
פרק שלישי	—	נושא החובה: "עלילות הראשית"	—	(14x1)	—	14 נקודות
פרק רביעי	—	נושאי הבחירה	—	(14x3)	—	42 נקודות
	—	סה"כ	—		—	100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: תנ"ך שלם בלי פירושים, בלי תוספות ובלי תרגום.

מותר להשתמש בתנ"ך שיש בו מפות.

ד. הוראות מיוחדות: (1) אל תעתיק את השאלה; כתוב את מספרה בלבד.

(2) התרכז בנושא. שים לב לכתב, לכתוב ולפיסוק.

הערה: בקטעים המצולמים מן התנ"ך בא השם המפורש בצורת ה'.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כטייטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רשום "טייטה" בראש כל עמוד טייטה. רישום טייטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

ב ה צ ל ח ה !

/המשך מעבר לדף/

ה ש א ל ו ת

פרק ראשון — קטע שלא נלמד (12 נקודות)

קרא שופטים, א', 21-1.

א וַיְהִי אַחֲרֵי מוֹת יְהוֹשֻׁעַ וַיִּשְׁאַלּוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל בַּה' לֵאמֹר מִי
 ב יַעֲלֶה-לָנוּ אֶל-הַפְּנֵנִי בַתְּחִלָּה לְהִלָּחֵם בּוֹ: וַיֹּאמֶר ה'
 ג יְהוּדָה יַעֲלֶה הֵנָּה נִתְּנִי אֶת-הָאָרֶץ בְּיָדוֹ: וַיֹּאמֶר יְהוּדָה
 ד לְשִׁמְעוֹן אֲחִיו עֲלֶה אִתִּי בְּגִדְלִי וְנִלְחַמָּה בַּפְּנֵנִי וְהִלַּכְתִּי גַם-
 ה אִנִּי אִתְּךָ בְּגוֹרְלֶךָ וַיִּלֶּךְ אֹתוֹ שִׁמְעוֹן: וַיַּעַל יְהוּדָה וַיִּתֵּן ה' אֶת-
 ו הַפְּנֵנִי וְהַפְּרָזִי בְּיָדָם וַיְכּוּם בְּבֹקֶעַשְׂדַּת אֲלָפִים אִישׁ: וַיִּמְצְאוּ
 ז אֶת-אֲדָנִי בֹקֶעַ בְּבֹקֶעַ וַיִּלְחֲמוּ בּוֹ וַיַּכּוּ אֶת-הַפְּנֵנִי וְאֶת-הַפְּרָזִי:
 ח וַיִּנָּס אֲדָנִי בֹקֶעַ וַיִּרְדְּפוּ אַחֲרָיו וַיֶּאֱחָזוּ אוֹתוֹ וַיִּקְצְצוּ אֶת-בְּהֵנוֹת
 ט יָדָיו וְרַגְלָיו: וַיֹּאמֶר אֲדָנִי-בֹקֶעַ שְׁבָעִים מַלְכִּים בְּהֵנוֹת יָדֵיהֶם
 י וְרַגְלֵיהֶם מְקַצְצִים הָיוּ מַלְקָטִים תַּחַת שְׁלַחְנִי כַּאֲשֶׁר עָשִׂיתִי
 כָּן שְׁלֹם-לִי אֱלֹהִים וַיְבִיאוּהוּ יְרוּשָׁלַם וַיִּמָּת שָׁם:
 ח וַיִּלְחֲמוּ בְנֵי-יְהוּדָה בְּיְרוּשָׁלַם וַיִּלְכְּדוּ אוֹתָהּ וַיְכּוּהָ לְפִי-חֶרֶב
 ט וְאֶת-הָעִיר שָׁלְחוּ בָאֵשׁ: וְאַחֲרֵי יִרְדּוּ בְנֵי יְהוּדָה לְהִלָּחֵם בַּפְּנֵנִי
 י יוֹשֵׁב הָהָר וְהַנֶּגֶב וְהַשְׁפֵּלָה: וַיִּלֶּךְ יְהוּדָה אֶל-הַפְּנֵנִי הַיּוֹשֵׁב
 יא בַּחֲבֹרֹן וְשֵׁם-חֲבֵרֹן לִפְנֵים קִרְיַת אַרְבַּע וַיַּכּוּ אֶת-שֵׁשִׁי וְאֶת-
 יב אַחִימָן וְאֶת-תַּלְמִי: וַיִּלֶּךְ מֹשֶׁם אֶל-יוֹשְׁבֵי דְבִיר וְשֵׁם-דְּבִיר
 יג לִפְנֵים קִרְיַת-סֹפֶר: וַיֹּאמֶר כָּלֵב אֲשֶׁר-יָכָה אֶת-קִרְיַת-סֹפֶר
 יד וּלְכָדָה וְנִתְּנִי לוֹ אֶת-עֵכֶסָה בְּתִי לְאִשָּׁה: וַיִּלְכְּדָה עֵתְנִיָּאל
 טו בֶּן-קִנְזִי אֲחִי כָלֵב הַקֹּטָן מִמֶּנּוּ וַיִּתֵּן-לוֹ אֶת-עֵכֶסָה בְּתִי לְאִשָּׁה:
 טז וַיְהִי בְּבֹאֶה וְתִסִּיתָהּ לְשֹׂאֵל מֵאֶת-אֲבִיהָ הַשָּׂדֶה וְתַצְנַח מֵעַל
 טז כִּי אֶרֶץ הַנֶּגֶב נִתְּנָה וְנִתְּנָה לִי גֹלֶת מִים* וַיִּתֵּן-לָהּ כָּלֵב אֶת
 טז גֹּלֶת עֲלִית וְאֶת גֹּלֶת תַּחְתִּית:
 ז וּבְנֵי קִינִי חֵתָן
 ז מֹשֶׁה עָלוּ מֵעִיר הַתְּמָרִים אֶת-בְּנֵי יְהוּדָה מְדַבֵּר יְהוּדָה אֲשֶׁר
 יז בִּנְגַב עָרֹד וַיִּלֶּךְ וַיֵּשֶׁב אֶת-הָעָם: וַיִּלֶּךְ יְהוּדָה אֶת-שִׁמְעוֹן
 יז אֲחִיו וַיַּכּוּ אֶת-הַפְּנֵנִי יוֹשֵׁב צֶפֶת וַיַּחֲרִימוּ אוֹתָהּ וַיִּקְרָא אֶת-
 יז שֵׁם-הָעִיר חֶרְמָה:

* גֹּלֶת מִים = מַעֲיִינוֹת מִים

יח וַיִּלְכְּדוּ יְהוּדָה אֶת־עֵזָה וְאֶת־גְּבוּלָהּ וְאֶת־
 יט אֲשַׁקְלוֹן וְאֶת־גְּבוּלָהּ וְאֶת־עַקְרוֹן וְאֶת־גְּבוּלָהּ: וַיְהִי הֵן
 אֶת־יְהוּדָה וַיִּרְשׁ אֶת־הָהָר כִּי לֹא לְהוֹדִישׁ אֶת־יֹשְׁבֵי הָעֵמֶק
 כ כִּי־רָכַב בְּרֹזֶל לָהֶם: וַיִּתְּנוּ לְכָלֵּל אֶת־חֶבְרוֹן כְּאִשֶּׁר דָּבַר
 כא מֹשֶׁה וַיִּוֹרֶשׁ מֹשֶׁם אֶת־שְׁלֹשָׁה בְנֵי הָעֵנָק: וְאֶת־הַיְבוּסִי יָשַׁב
 יְרוּשָׁלַם לֹא הוֹדִישׁוּ בְנֵי בְנִימִן וַיָּשָׁב הַיְבוּסִי אֶת־בְּנֵי בְנִימִן
 בִּירוּשָׁלַם עַד הַיּוֹם הַזֶּה:

ענה על שלוש שאלות: על שאלה 1 (חובה), ועל שתיים מהשאלות 2-4 (לכל שאלה — 4 נקודות).

ענה על שאלה 1 (חובה).

1. בקטע שלפניך יש לשבט יהודה תפקיד מרכזי בכיבוש הארץ.
 בסס קביעה זו על שתי דוגמאות מהקטע, והסבר כל דוגמה.

ענה על שתיים מהשאלות 2-4.

2. קרא פסוקים 5-7 בקטע שלפניך.
 בדברי אדני בוק בא לידי ביטוי העיקרון "מידה כנגד מידה".
 הסבר קביעה זו, ובסס אותה על הכתוב.

3. קרא פסוקים 12-15 בקטע שלפניך.

- א. בזכות איזה מעשה ניתנה עכסה לעתניאל לאישה? (2 נקודות)
- ב. על פי פסוק 15, הסבר מדוע עכסה לא הייתה מרוצה מהשטח שניתן לה. (2 נקודות)

4. בין פסוק 8 לפסוק 21 בקטע שלפניך יש סתירה.
 הסבר סתירה זו.

פרק שני — נושא הגג: "מלכים ונביאים" (32 נקודות)

ענה על שתי שאלות: על אחת מהשאלות 5-6, ועל אחת מהשאלות 7-8.

בכל אחת מהשאלות שבחרת ענה על שניים מהסעיפים א-ג.

(לכל סעיף — 8 נקודות; סה"כ — 16 נקודות לשאלה)

ענה על אחת מהשאלות 5-6.

5. קרא מלכים א, א', 1-21.

א והמלך דוד זקן בא בימים וכסהו בגדים ולא יחס לו:
 ב ויאמרו לו עבדיו יבקשו לאדני המלך נערה בתולה ועמדה
 לפני המלך ותהי לו סכנת ושכבה בחיקך וחס לאדני המלך:
 ג ויבקשו נערה יפה בכל גבול ישראל וימצאו את-אבישג
 השונמית ויבאו אתה למלך: והנערה יפה עד-מאד ותהי
 ה למלך סכנת ותשרתהו והמלך לא ידעה: ואדניה בן-חגית
 מתנשא לאמר אני אמלך ויעש לו רכב ופרשים וחמשים
 ו איש רצים לפניו: ולא-עצבו אביו מימיו לאמר מדוע ככה
 עשית וגם-הוא טוב-תאר מאד ואתו ילדה אחרי אבשלום:
 ז ויהיו דבריו עם יואב בן-צרויה ועם אביתר הפהן ויעזרו
 ח אחרי אדניה: וצדוק הכהן ובניהו בן-יהוידע ונתן הנביא
 ט ושמעי ורעי והגבורים אשר לדוד לא היו עם-אדניהו: ויזבח
 אדניהו צאן ובקר ומריא עם אבן הזולת אשר-אצל עין
 י רגל ויקרא את-כל-אחיו בני המלך ולכל-אנשי יהודה עבדי
 י המלך: ואת-נתן הנביא ובניהו ואת-הגבורים ואת-שלמה
 יא אחיו לא קרא: ויאמר נתן אל-בת-שבע אם-שלמה לאמר
 הלא שמעת כי מלך אדניהו בן-חגית ואדנינו דוד לא ידע:
 יב ועתה לבי איעצך נא עצה ומלטי את-נפשך ואת-נפש בנך
 יג שלמה: לך ובאי אל-המלך דוד ואמרת אליו הלא-אתה
 אדני המלך נשבעת לאמתך לאמר כי-שלמה בנך ימלך
 יד אחרי והוא ישב על-כסאי ומדוע מלך אדניהו: הנה עודך
 מדברת שם עם-המלך ואני אבוא אחריך ומלאתי את-
 טו דבריך: ותבא בת-שבע אל-המלך החזרה והמלך זקן מאד
 טז ואבישג השונמית משרת את-המלך: ותקד בת-שבע

וַתִּשְׁתַּחֲוּ לַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ מֶה־לָּךְ: וַתֹּאמֶר לוֹ אֲדֹנִי אֵתָהּ
נִשְׁבַּעְתָּ בַּיהוָה אֱלֹהֶיךָ לֵאמֹתְךָ כִּי־שְׁלֹמֹה בְנֶךָ יִמְלֹךְ אַחֲרַי
וְהוּא יֹשֵׁב עַל־כִּסְאִי: וְעַתָּה הִנֵּה אֲדֹנִיָּה מֶלֶךְ וְעַתָּה אֲדֹנִי
הַמֶּלֶךְ לֹא יָדַעַת: וַיִּזְבַּח שׁוֹר וּמְרִיא־זָעַן לָרֶב וַיִּקְרָא לְכָל־
בְּנֵי הַמֶּלֶךְ וּלְאֲבֵיתָר הַכֹּהֵן וּלְיֹאָב שֶׁר הַצָּבָא וּלְשְׁלֹמֹה עַבְדְּךָ
לֹא קָרָא: וְאַתָּה אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ עֵינֵי כָל־יִשְׂרָאֵל עָלֶיךָ לְהַגִּיד
כֹּל־מִי יֹשֵׁב עַל־כִּסֵּא אֲדֹנִי־הַמֶּלֶךְ אַחֲרָיו: וְהִיא כְּשֹׁכֵב
אֲדֹנִי־הַמֶּלֶךְ עִם־אֲבֹתָיו וְהִיתִי אֲנִי וּבְנֵי שְׁלֹמֹה חֲטָאִים:

ענה על שניים מהסעיפים א-ג.

א. קרא פסוקים 5-6 בקטע שלפניך, וגם **שמואל ב**, י"ד, 25; ט"ו, 1.

יש נקודות דמיון בין תיאור דמותו של אדניה לתיאור דמותו של אבשלום.

(1) הסבר שתי נקודות דמיון בתיאור דמותם של שני האחים. בסס את דבריך על הכתוב.
(4 נקודות)

(2) יש הטוענים כי מטרת הכותב בתארו את שני האחים באופן דומה כל כך היא לרמוז
לקורא שאדניה לא נועד למלוך.
הסבר טענה זו. (4 נקודות)

ב. (1) קרא פסוקים 7-10 בקטע שלפניך.

הבא מפסוקים אלה הוכחה אחת לכך שאדניה נתפס בעיני חוגים רחבים בעם כיורשו
של דוד, והסבר את ההוכחה. (4 נקודות)

(2) — "... מֶלֶךְ אֲדֹנִיָּה בֶן חַגִּית וְאֲדֹנִינוּ דָּוִד לֹא יָדַע" (פסוק 11).

— "... אֲדֹנִיָּה מֶלֶךְ וְעַתָּה אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ לֹא יָדַעַת" (פסוק 18).

מפסוקים 1-4 בקטע שלפניך, ציין פרט אחד העשוי להסביר מדוע דוד לא ידע על
הנעשה בממלכתו. (4 נקודות)

ג. קרא פסוק 17 ופסוקים 20-21 בקטע שלפניך.

הסבר שתי דרכים שבהן בת שבע מנסה לשכנע את דוד לבחור בשלמה להיות יורשו.
בסס את דבריך על הכתוב.

ויהי
 ימים רבים ודבר-ה' היה אל-אלהיו בשנה השלישית
 לאמר לך הראה אל-אחאב ואתנה מטר על-פני האדמה:
 וילך אליהו להראות אל-אחאב והרעב חזק בשמרון: ויקרא
 אחאב אל-עבדיו אשר על-הבית ועבדיו היה ירא את-
 ה' מאד: והי בהכרית איזבל את נביאי ה' ויקח
 עבדיו מאה נביאים ויחפיום חמשים איש במערה וכלכלם
 לחם ומים: ויאמר אחאב אל-עבדיו לך בארץ אל-כל-
 מעיני המים ואל כל-הנחלים אולי נמצא חציר ונחיה סוס
 ופרד ולוא נכרית מהבהמה: ויחלקו להם את-הארץ לעבר-
 בה אחאב הלך בדרך אחד לבדו ועבדיו הלך בדרך-אחד
 לבדו: והי עבדיו בדרך והנה אליהו לקראתו ויכדהו ויפל
 על-פניו ויאמר האתה זה אדני אליהו: ויאמר לו אני לך
 אמר לאדניך הנה אליהו: ויאמר מה חטאתי כי-אתה נתן
 את-עבדך ביד-אחאב להמיתני: חי ה' אלהיך אם-יש-
 גוי וממלכה אשר לא-שלח אדני שם לבקשך ואמרו אין
 והשביע את-הממלכה ואת-הגוי כי לא ימצאפה: ועתה
 אתה אמר לך אמר לאדניך הנה אליהו: והי' אני ואלך
 מאתך ורוח ה' וישאך על אשר לא-אדע ובאתי להגיד
 לאחאב ולא ימצאך והרגני ועבדך ירא את-ה' מנערי:
 הלא-הגד לאדני את אשר-עשיתי בהרג איזבל את נביאי
 ה' ואחאב מנביאי ה' מאה איש חמשים חמשים איש
 במערה ואכלכלם לחם ומים: ועתה אתה אמר לך אמר
 לאדניך הנה אליהו והרגני: ויאמר אליהו חי ה' עבדות
 אשר עמדת לפניו כי היום אראה אליו: וילך עבדיו
 לקראת אחאב ויגדלו וילך אחאב לקראת אליהו: והי
 כראות אחאב את-אליהו ויאמר אחאב אליו האתה זה עכר
 ישראל: ויאמר לא עכרת את-ישראל כי אם-אתה ובית

יט אֲבִיךָ בַּעֲזֹבְכֶם אֶת־מִצְוֹת הַיְיָ וְתִלְךָ אַחֲרֵי הַבְּעָלִים: וְעַתָּה
שְׁלַח קִבְּץ אֵלַי אֶת־כָּל־יִשְׂרָאֵל אֶל־הַר הַפָּרְמֶל וְאֶת־נְבִיאֵי
הַבְּעַל אַרְבַּע מֵאוֹת וְחַמֵּשִׁים וְנְבִיאֵי הָאֱשֵׁדָה אַרְבַּע מֵאוֹת
כ אֲכִלִי שְׁלַחן אֵיזֶבֶל: וַיִּשְׁלַח אַחָאב בְּכָל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְבֹּץ
אֶת־הַנְּבִיאִים אֶל־הַר הַפָּרְמֶל:

ענה על שניים מהסעיפים א-ג.

א. לעבדיהו, הפקיד הבכיר ביותר בממלכת אחאב, יש שם תאופורי (שם שכלול בו שם אלוהים).

הסבר במה התנהגותו של עבדיהו, על פי פסוקים 3-4 בקטע שלפניך, תואמת את שמו.

בסס את דבריך על הכתוב.

ב. קרא פסוקים 10-12 בקטע שלפניך וגם **מלכים ב'**, 15-16.

(1) בקטעים האלה יש מוטיב חוזר הקשור לדמותו של אליהו.

מהו המוטיב? (3 נקודות)

(2) על פי תשובתך על סעיף (1), מהו החשש של עבדיהו, המובע בפסוקים 12-14

בקטע שלפניך? הסבר את דבריך. (5 נקודות)

ג. קרא פסוקים 17-18 בקטע שלפניך.

בפגישה שבין אחאב לאלהיו אחאב מאשים את אליהו כי הוא "עכר ישראל". אליהו משיב

לו כי דווקא הוא, אחאב, עכר את ישראל.

(1) קרא גם **מלכים א'**, י"ז, 1.

הסבר במה הנאמר בפסוק זה יכול לבסס את דברי אחאב כי אליהו הוא עוכר ישראל.

(3 נקודות)

(2) הסבר מדוע אליהו רואה באחאב עוכר ישראל. בסס את דבריך על הכתוב.

(5 נקודות)

ענה על אחת מהשאלות 7-8.

7. קרא עזרא, א', 7-1.

א ובשנת אחת לכורש מלך פרס לכלות דבר-ה' מפני
 ירמיה העיר ה' את-רוח כורש מלך-פרס ויעבר-קול
 ב בכל-מלכותו וגם-במכתב לאמר: כה אמר כורש מלך
 פרס כל ממלכות הארץ נתן לי ה' אלהי השמים והוא-
 ג פקד עלי לבנות-לו בית בירושלם אשר ביהודה: מי-בכם
 מכל-עמו יהי אלהיו עמו ויעל לירושלם אשר ביהודה
 ויבן את-בית ה' אלהי ישראל הוא האלהים אשר
 ד בירושלם: וכל-הנשאר מכל-המקמות אשר-הוא גר-שם
 ינשאוהו אנשי מקמו בכסף ובזהב ובכורש ובבהמה עס-
 ה הנדבה לבית האלהים אשר בירושלם: ויקומו ראשי
 האבות ליהודה ובנימן והכהנים והלויים לכל העיר האלהים
 את-רוחו לעלות לבנות את-בית ה' אשר בירושלם:
 וכל-סביבתיהם חזקו בידיהם בכלי-כסף בזהב בכורש
 ובבהמה ובמגדנות לבד על-כל-התנדב:
 ז והמלך כורש הוציא את-כלי בית-ה' אשר הוציא
 נבוכדנצר מירושלם ויתנם בבית אלהיו:

ענה על שניים מהסעיפים א-ג.

- א. (1) הן בפסוק 1 הן בפסוק 5 נזכר הפועל "העיר".
את מי העירו בכל פסוק, ומה הייתה התוצאה של הפעולה לפי כל אחד מהפסוקים?
(4 נקודות)
- (2) מה אפשר ללמוד מפסוק 6 על תגובת חלק מהגולים על הצהרת כורש?
(4 נקודות)
- ב. קרא פסוק 1 בקטע שלפניך וגם ירמיה, כ"ט, 10.
(1) מהו פרק הזמן שקצב ירמיהו לנפילת מלכות בבל ולתחילת הגאולה?
בסס את דבריך על הכתוב.
(3 נקודות)
- (2) באיזה תאריך חרבה יהודה, ובאיזה תאריך ניתנה הצהרת כורש?
האם נבואת ירמיהו התגשמה בפרק הזמן שקצב ירמיהו? פְּרֹט את דבריך.
(5 נקודות)
- ג. קרא פסוקים 2-3 בקטע שלפניך.
בדברי כורש באות לידי ביטוי שתי תפיסות של האל: אלוהים כאל אוניברסלי ואלוהים כאל מקומי.
הבא מפסוקים אלה ראיה לכל אחת מן התפיסות, והסבר את הראיות.

8. קרא ירמיה, י"ב, 6-1.

א
צִדִּיק אֶתָּה הֹֹה־בִּי
אֲרִיב אֵלֶיךָ אֶךְ מִשְׁפָּטִים אֲדַבֵּר אוֹתְךָ מִדּוֹעַ דֶּרֶךְ רְשָׁעִים
ב
צִלְחָה שְׁלוֹ כַל־בְּגָדִי בָּגָד: נִטְעַתָּם גִּם־שֹׁדְשׁוּ יִלְכוּ גִם־עָשׂוּ
ג
פְּרִי קְרוֹב אֶתָּה בְּפִיהֶם וּרְחוֹק מִכְּלִיּוֹתֵיהֶם: וְאַתָּה הֹֹה־
יִדְעָתָנִי תִרְאֵנִי וּבְחַנְתָּ לְבִי אֶתְךָ הִתְקַם כְּצֹאֵן לְטַבְחָה
ד
וְהִקְדַּשְׁטָם לְיוֹם הַרְגָּה: עַד־מָתִי תֹאכַל הָאָרֶץ
וְעֹשֵׁב כַל־הַשָּׂדֶה יִיבֹשׁ מֵרַעַת יִשְׁבִּי־בָהּ סַפְתָּה בְּהִמּוֹת וְעוֹף
ה
כִּי אֲמַדּוּ לֹא יִרְאֶה אֶת־אַחֲרֵיתָנּוּ: כִּי אֶת־דְּגָלִים וְרִצְתָהּ וְלֹאֲנֹךְ
וְאִיךָ תִּתַּחֲרָה אֶת־הַסּוֹסִים וּבְאָרֶץ שְׁלוֹם אֶתָּה בּוֹטָח וְאִיךָ
ו
תַּעֲשֶׂה בְּגֹאֲזֵן הַיַּרְדֵּן: כִּי גִם־אַחֲיֶיךָ וּבֵית־אֲבִיךָ גִם־הֵמָּה בָּגְדוּ
כָךְ גִּם־הֵמָּה קָרְאוּ אַחֲרֶיךָ מֵלֵא אֶל־תֹּאמְנוּ בָּם כִּי־יִדְבְּרוּ
אֵלֶיךָ טוֹבוֹת:

ענה על שניים מהסעיפים א-ג.

א. (1) קרא פסוק 1 בקטע שלפניך.

ציין מהי הקביעה של ירמיהו בחלק הראשון של הפסוק, והסבר במה השאלה

הרטורית בחלקו השני של הפסוק מערערת על קביעה זו. (4 נקודות)

(2) קרא פסוק 2 בקטע שלפניך, והסבר במה הוא מחזק את הערעור שהסברת בסעיף (1).

(4 נקודות)

ב. קרא פסוק 1 בקטע שלפניך וגם תהלים, קכ"ב, 6.

בשני פסוקים אלה מתייחסים לשלווה של שני סוגים שונים של אנשים.

(1) מי הם האנשים לפי כל פסוק? (4 נקודות)

(2) הסבר במה האמור בפסוק 6 מתהלים, קכ"ב יכול לחזק את הטענות של ירמיהו

בפסוקים 1-2 בקטע שלפניך. (4 נקודות)

ג. האם לדעתך תשובת ה' לירמיהו בפסוקים 5-6 עונה לירמיה על טענותיו בפסוקים 1-2? נמק.

שים לב: המשך הבחינה בעמוד 12.

/המשך בעמוד 12/

פרק שלישי — נושא החובה: "עלילות הראשית" (14 נקודות)

ענה על אחת מהשאלות 9-10.

9. קרא בראשית, א', 26-30; ט', 1-7.

בראשית, א', 26-30

כ וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כְּדִמוֹתֵנוּ
וְיִרְדּוּ בְדִגְתַּת הַיָּם וּבְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּבַבְּהֵמָה וּבְכָל-הָאָרֶץ וּבְכָל-
כז הָרֶמֶשׂ הָרֹמֵשׁ עַל-הָאָרֶץ: וַיְבָרֵא אֱלֹהִים וְאֶת-הָאָדָם בְּצַלְמוֹ
כח בְּצֶלֶם אֱלֹהִים בָּרָא אֹתוֹ זָכָר וּנְקֵבָה בָּרָא אֹתָם: וַיְבָרֵךְ
אֹתָם אֱלֹהִים וַיֹּאמֶר לָהֶם אֱלֹהִים פְּרוּ וּרְבוּ וּמְלֵאוּ אֶת-הָאָרֶץ
וּכְבֹּשׁוּהָ וּרְדּוּ בְּדִגְתַּת הַיָּם וּבְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּבְכָל-חַיַּה הָרֹמֶשֶׁת
ט על-הָאָרֶץ: וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים הִנֵּה נֹתְתִי לָכֶם אֶת-כָּל-עֵשֶׂב וְזֶרַע
ל זֶרַע אֲשֶׁר עַל-פְּנֵי כָל-הָאָרֶץ וְאֶת-כָּל-הָעֵץ אֲשֶׁר-רָבוּ פְּרִיעֶץ
זֶרַע זֶרַע לָכֶם יִהְיֶה לְאֹכְלָהּ: וְלֹכְל-חַיַּת הָאָרֶץ וְלֹכְל-עוֹף
הַשָּׁמַיִם וְלֹכְל רֹמֵשׁ עַל-הָאָרֶץ אֲשֶׁר-רָבוּ נֹפֵשׁ חַיָּה אֶת-כָּל-
יֶדֶק עֵשֶׂב לְאֹכְלָהּ וְיִהְיֶה כֵן:

בראשית, ט', 1-7

א וַיְבָרֵךְ אֱלֹהִים אֶת-נֹחַ וְאֶת-בָּנָיו וַיֹּאמֶר לָהֶם
ב פְּרוּ וּרְבוּ וּמְלֵאוּ אֶת-הָאָרֶץ: וּמִזֶּרְאֵכֶם וּחֲתֻכֵּכֶם יִהְיֶה עַל כָּל-
חַיַּת הָאָרֶץ וְעַל כָּל-עוֹף הַשָּׁמַיִם כָּכָא אֲשֶׁר תִּרְמֹשׁ הָאָדָמָה
ג וּבְכָל-דִּגְי הַיָּם בְּיָדְכֶם נָתַנּוּ: כָּל-רֶמֶשׂ אֲשֶׁר הוּא-חַי לָכֶם
ד יִהְיֶה לְאֹכְלָהּ כִּי־כֵן נֹתְתִי לָכֶם אֶת-כָּל: אֶךְ-בָּשָׂר
ה בְּנִפְשׁוֹ דָּמוֹ לָא תֹאכְלוּ: וְאֶךְ אֶת-דָּמְכֶם לִנְפֹשֹׁתֵיכֶם אֲדַרְשׁ
מִיַּד כָּל-חַיָּה אֲדַרְשֶׁנּוּ וּמִיַּד הָאָדָם מִיַּד אִישׁ אָחִיו אֲדַרְשׁ
ו אֶת-נֶפֶשׁ הָאָדָם: שֹׁפֵךְ דָּם הָאָדָם בָּאָדָם דָּמוֹ יִשְׁפָּךְ כִּי בְּצֶלֶם
ז אֱלֹהִים עָשָׂה אֶת-הָאָדָם: וְאֹתָם פְּרוּ וּרְבוּ שְׂרִצּוּ בָאָרֶץ
וּרְבִיבָה:

א. מ' ויינפלד כותב:

בראשית, ט', 7-1 חוזר על הרעיונות הבסיסיים שנאמרו בקשר לבריאת האדם ב**בראשית**, א', 26-30 [...] אך כאן [ט', 1-7] הורחבו רעיונות אלה והותאמו למצב החדש.

("בראשית", **אנציקלופדיה עולם התנ"ך**)

(1) הדגם מ**בראשית**, ט', 1-7 שתי הרחבות של הרעיונות הבסיסיים, והסבר כל הרחבה.
(4 נקודות)

(2) האם ההרחבות שציננת בסעיף (1) מעידות לדעתך על שינוי לטובה במעמד האדם או על שינוי לרעה במעמדו? נמק. (6 נקודות)

ב. קרא **בראשית**, ט', 5-6 שלפניך.

(1) על מי חל האיסור הנלמד מפסוקים אלה? (2 נקודות)

(2) הסבר את הנימוק לאיסור זה. (2 נקודות)

10. קרא בראשית, ג', 14-19; תהלים, ק"ד, 14-24.

בראשית, ג', 14-19

יד וַיֹּאמֶר ה' אֱלֹהִים אֶל-הַנָּחַשׁ
ט כִּי עָשִׂיתָ זֹאת אֲרוּרָה אַתָּה מִכָּל-הַבְּהֵמָה וּמִכָּל חַיַּת הַשָּׂדֶה
טו עַל-גִּחְוֹנְךָ תֵּלֵךְ וְעַפְרָה תֹאכַל כָּל-יְמֵי חַיֶּיךָ; וְאִיבָה וְאִשִּׁית בֵּינְךָ
טז וּבֵין הָאִשָּׁה וּבֵין זֶרְעֶךָ וּבֵין זֶרְעָהּ הוּא יִשׁוּפְךָ רֹאשׁ וְאַתָּה
טז תִּשׁוּפֶנּוּ עָקֵב:
יז אֶל-הָאִשָּׁה אָמַר הָרְבָּה אֲרֵבָה
יז עֲצֻבוֹנְךָ וְהִנֵּנְךָ בַּעֲצֵב תֵּלְדִי בָנִים וְאֶל-אִישׁךָ תִּשְׁוָקֶתְךָ וְהוּא
יז יִמְשָׁלְבֶךָ:
יח וְתֹאכַל מִן-הָעֵץ אֲשֶׁר צִוִּיתִיךָ לֵאמֹר לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ אֲרוּרָה
יח הָאֲדָמָה בַּעֲבוּרְךָ בַּעֲצֻבוֹן תֹּאכֶלְנָה כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ: וְקוֹץ
יט וְדִרְדָּר תַּצְמִיחַ לָךְ וְאָכַלְתָּ אֶת-עֵשֶׂב הַשָּׂדֶה: בְּזַעַת אָפִיךָ
יט תֹּאכַל לֶחֶם עַד שׁוּבְךָ אֶל-הָאֲדָמָה כִּי מִמֶּנָּה לָקַחְתָּ כִּי-
עַפְרָה אַתָּה וְאֶל-עַפְרָה תָּשׁוּב:

תהלים, ק"ד, 14-24

יד מִצְמִיחַ חֲצִיר וּלְבַהֲמָה
ט וְעֵשֶׂב לַעֲבֹדַת הָאָדָם לְהוֹצִיא לֶחֶם מִן-הָאָרֶץ: וַיִּין וַיִּשְׂמַח
ט לִבִּב-אֲנוּשׁ לְהַצְהִיל פָּנִים מִשָּׁמֶן וְלֶחֶם לִבִּב-אֲנוּשׁ יִסְעֹד:
טז יִשְׁבְּעוּ עֲצֵי ה' אֲרָזִי לְבָנוֹן אֲשֶׁר נָטַע: אֲשֶׁר-שָׁם צִפְרִים
יח יִקְנְנוּ חֲסִידָה בְּרוּשִׁים בֵּיתָה: הָרִים הַגְּבוּהִים לִיעֲלִים סֹלְעִים
יט מַחֲסֵה לְשֹׁפְנִים: עֵשֶׂה יֶרֶחַ לְמוֹעֲדִים שֶׁשֶׁשׁ יָדַע מִבּוֹאוֹ: תִּשְׁתֵּ-
כא חֶשֶׁךְ וַיְהִי לַיְלָה בּוֹ-תִרְמָשׁ כָּל-חֵיתוֹ-יָעַר: הַכְּפִירִים שֹׁאֲגִים
כב לְטָרֶף וּלְבִקֵּשׁ מֵאֵל אֲכָלִם: תִּזְרַח הַשָּׁמֶשׁ יֹאסֶפּוֹן וְאֶל-
כג מְעֻזָּתָם יִרְבְּצוּן: יֵצֵא אָדָם לַפְעֵלוֹ וּלְעִבְדָּתוֹ עַד-יָעֲרֹב: מִה-
כג רָפוּ מִעֲשִׂיךָ ה' כָּל־כֶּלֶם בַּחֲכֻמָּה עָשִׂיתָ מְלֵאָה הָאָרֶץ קִנְיָנְךָ:

- א.** יש הטוענים שהקטע שלפניך **מתהלים** מצייר תמונה אופטימית ושמחה של הבריאה, והוא בבחינת תיקון לנאמר ב**בראשית**, ג' שלפניך.
- הסבר במה הנאמר ב**תהלים**, ק"ד, 14-15 הוא תיקון לנאמר ב**בראשית**, ג', 17-19.
(8 נקודות)
- ב.** קרא **בראשית** ג', 15 ו**תהלים**, ק"ד, 20-24 שלפניך.
- בשני הכתובים נרמזים היחסים בין האדם לבעל החיים או לבעלי החיים.
האם יש הבדל בין שני הכתובים בעניין זה? נמק. (6 נקודות)

פרק רביעי — נושאי הבחירה (42 נקודות)

בפרק זה חמישה נושאים, ובכל נושא שתי שאלות (שאלות 11-20).
עליך לבחור בשלושת הנושאים שלמדת, ולענות על שאלה אחת מכל נושא שבחרת.
(סה"כ — שלוש שאלות; לכל שאלה — 14 נקודות)

נושא בחירה: "חורבן, גלות וגאולה"

ענה על אחת מהשאלות 11-12.

11. קרא ירמיה, כ"ט, 1-10; חגי, א', 2, 7-15.

ירמיה, כ"ט, 1-10

א ואלה דברי הספר אשר שלח ירמיה הנביא מירושלם אל-יתר זקני הגולה ואל-הכהנים ואל-הנביאים ואל-כל-העם אשר הגלה נבוכדנאצר מירושלם ב בבלה: אחרי זאת יכניה המלך והגבירה והפרסים שרי יהודה וירושלם והחרש והמסגר מירושלם: ביד אלעשה בן-שפן וגמריה בן-חלקיה אשר שלח צדקיה מלך-יהודה אל-נבוכדנאצר מלך בבל בבלה לאמר: כה אמר ה' עבאות אלהי ישראל לכל-הגולה אשר-הגליתי מירושלם בבלה: בנו בתים ושבו ונטעו גנות ואכלו את-פריה: קחו נשים והולידו בנים ובנות וקחו לבניכם נשים ואת-בנותיכם תנו לאנשים ותלדנה בנים ובנות ורבו-שם ואל-תמעטו: ודרשו את-שלוש העיר אשר הגליתי אתכם שמה והתפללו בעדה ח אל-ה' כי בשלומה יהיה לכם שלום: כי כה אמר ה' עבאות אלהי ישראל אל-ישיאו לכם נביאיכם אשר-פקדכם וקסמיכם ואל-תשמעו אל-חלמותיכם אשר אתם מחלמים: כי בשקר הם נבאים לכם בשמי לא י' שלחתים נאס-ה': כי-כה אמר ה' כי לפי מלאת לבבל שבעים שנה אפקד אתכם והקמתי עליכם את-דברי הטוב להשיב אתכם אל-המקום הזה:

חגי, א', 2

ב כה אמר ה' עבאות לאמר העם הזה אמרו לא עת-בא עת-בית ה' להבנות:

חגי, א', 15-7

ז כֹּה אָמַר ה' צְבָאוֹת שִׁימוּ לִבְבְּכֶם עַל-
ח דְּרֹכֵיכֶם: עַל־הַדֶּהַר וְהַבָּאֲתֶם עִין וּבְנוּ הַבֵּית וְאַרְצֶה-בּוֹ וְאֶפְבְּדוּ
ט אָמַר ה': פֶּנֶה אֶל-הַרְבֵּה וְהִנֵּה לְמַעַט וְהַבָּאֲתֶם הַבֵּית
וּנְפַחְתִּי בּוֹ יַעֲזֹב מִן הַנָּאֵם ה' צְבָאוֹת יַעֲזֹב בֵּיתִי אֲשֶׁר-הוּא
י חָרִב וְאַתֶּם רָצִים אִישׁ לְבֵיתוֹ: עַל-כֵּן עָלִיכֶם כָּלֹאֵ שָׁמַיִם
יא מְטֹל וְהָאָרֶץ כָּלֹאָה יְבוֹלָה: וְאֶקְרָא חָרִב עַל-הָאָרֶץ וְעַל-
יב הַהָרִים וְעַל-הַדָּגָן וְעַל-הַתִּירוֹשׁ וְעַל-הַיֶּצֶהָר וְעַל אֲשֶׁר
תּוֹצִיא הָאֲדָמָה וְעַל-הָאָדָם וְעַל-הַבְּהֵמָה וְעַל כָּל-יִגְיעַ
כִּב כַּפִּים: וַיִּשְׁמַע זָרְבָבֶל בֶּן-שִׁלְתַּיָּאל וַיְהוֹשֻׁעַ
בֶּן-יְהוֹצָדָק הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל וְכָל שְׂאֵרֵי הָעָם בְּקוֹל ה'
אֱלֹהֵיהֶם וְעַל-דְּבַר־יְהוֹנָדָב הַנָּבִיא כָּאֲשֶׁר שָׁלְחוּ ה' אֱלֹהֵיהֶם
ג וַיִּירָאוּ הָעָם מִפָּנֵי ה': וַיֹּאמֶר חֲגִי מִלֹּאֲךְ
ד ה' בְּמִלְאֲכוֹת ה' לָעָם לֵאמֹר אֲנִי אֶתְכֶם נֹאֵם-ה':
וַיַּעַר ה' אֶת-רוּחַ זָרְבָבֶל בֶּן-שִׁלְתַּיָּאל פָּתַח יְהוּדָה
וְאֶת-רוּחַ יְהוֹשֻׁעַ בֶּן-יְהוֹצָדָק הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל וְאֶת-רוּחַ כָּל
שְׂאֵרֵי הָעָם וַיָּבֵאוּ וַיַּעֲשׂוּ מִלְאָכָה בְּבֵית-ה' צְבָאוֹת
טו אֱלֹהֵיהֶם: בְּיוֹם עֲשָׂרִים וָאַרְבָּעָה לַחֹדֶשׁ בִּשְׁשִׁי
בְּשַׁנַּת שְׁתַּיִם לְדָרְיוֹשׁ הַמֶּלֶךְ:

א. הן ירמיהו הן חגי פנו אל העם ומנהיגיו ודרשו מהם לפעול. לירמיהו קמו מתנגדים.

(1) הסבר מה דרש ירמיהו ומה דרש חגי. בסס את דבריו על הכתובים. (4 נקודות)

(2) מי היו המתנגדים לירמיהו, ומדוע, לדברי ירמיהו, אין לשמוע למתנגדים?

בסס את דבריו על הכתוב.

(4 נקודות)

ב. קרא חגי, א', 12-15 שלפניך.

(1) הכתוב מדגיש כי חגי פעל בשליחות האל.

בסס קביעה זו על ראיה מפסוקים 12-15 שלפניך, והסבר את הראיה.

(3 נקודות)

(2) האם הצליחה שליחותו של חגי? הסבר את דבריו, ובסס אותם על הכתוב.

(3 נקודות)

א וְהִי כְּכֹלֹת יִרְמְיָהוּ לְדַבֵּר אֶל-כָּל-הָעָם
אֶת-כָּל-דְּבָרֵי ה' אֱלֹהֵיהֶם אֲשֶׁר שָׁלַח ה' אֱלֹהֵיהֶם
ב אֱלֹהֵיהֶם אֶת כָּל-הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה: וַיֹּאמֶר עֲזָרְיָה
בֶּן-הוֹשַׁעִיָּה וַיּוֹחֲנָן בֶּן-קֶרֶחַ וְכָל-הָאֲנָשִׁים הַיְּהוּדִים אֹמְרִים
אֶל-יִרְמְיָהוּ שֶׁקָּרָאתָ מִדְּבַר לֹא שְׁלַחךָ ה' אֱלֹהֵינוּ לֵאמֹר
ג לֹא-תָבֹאוּ מִצְרַיִם לְגֹדֶר שָׁם: כִּי בְרוּךְ בֶּן-נְרִיָּה מִסִּית אֶתְךָ
ד בָּנוּ לְמַעַן תֵּת אֶתְנוּ בִּידֵי-הַפְּשָׁדִים לְהַמִּית אֶתְנוּ וְלַהֲגִלּוֹת
אֶתְנוּ בָּבֶל: וְלֹא-שָׁמַעַי וַיּוֹחֲנָן בֶּן-קֶרֶחַ וְכָל-שְׂרֵי הַחִילִים וְכָל-
ה' הָעָם בְּקוֹל ה' לִשְׁבֹּת בָּאָרֶץ יְהוּדָה: וַיִּקָּח יוֹחֲנָן בֶּן-קֶרֶחַ
וְכָל-שְׂרֵי הַחִילִים אֶת כָּל-שְׂאֵרֵי יְהוּדָה אֲשֶׁר-שָׁבוּ מִכָּל-
ו' הַגּוֹיִם אֲשֶׁר נִדְּחוּ-שָׁם לְגֹדֶר בָּאָרֶץ יְהוּדָה: אֶת-הַגְּבָרִים וְאֶת-
הַנָּשִׁים וְאֶת-הַטָּף וְאֶת-בָּנוֹת הַמֶּלֶךְ וְאֶת כָּל-הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר
הָיָה נְבוֹזָרָדָן רַב-טַבָּחִים אֶת-גְּדֻלָּהּ בֶּן-אֲחִיקָם בֶּן-שָׁפָן
ז וְאֶת יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא וְאֶת-בְּרוּךְ בֶּן-נְרִיָּהוּ: וַיָּבֹאוּ אֶרֶץ מִצְרַיִם
כִּי לֹא שָׁמַעַי בְּקוֹל ה' וַיָּבֹאוּ עַד-תַּחְפִּנְחָס:

תהלים, קל"ז

א עַל-נִהְיֹת וּבָבֶל שָׁם יִשְׁבֹּנוּ גַם-כִּבְיָנוּ בְּזָכְרָנוּ אֶת-צִיּוֹן: עַל-
ג עֲרָבִים בְּתוֹכָהּ תָּלִינוּ כְּנֻזֹתֵינוּ: כִּי שָׁם וְשָׁלוֹנוּ שׁוֹבֵינוּ
ד דְּבָרֵי-שִׁיר וְתוֹלָלֵינוּ שְׁמִיחָה שִׁירוֹ לָנוּ מִשִּׁיר צִיּוֹן: אֵיךְ נִשְׁיֵר
ה אֶת-שִׁיר-ה' עַל אֲדָמַת נָכַר: אִם-אֲשַׁכַּח יְרוּשָׁלַם תִּשְׁכַּח
ו יָמֵינוּ: תִּדְבֹּק לְשׁוֹנֵי וְלַחֲכֵי אִם-לֹא אֶזְכְּרֵכִי אִם-לֹא אֶעֱלֶה
ז אֶת-יְרוּשָׁלַם עַל רֹאשׁ שְׂמִיחָתִי: זָכֹר ה' וְלִבִּי אֲדֹם אֶת יוֹם
ח יְרוּשָׁלַם הָאֲמָרִים עָרוֹ עָרוֹ עַד הַיּוֹם בָּהּ: בְּתֹכָהּ הַשְׂדֵּוּדָה
ט אֲשֶׁרִי שִׁישָׁלֶם-לָךְ אֶת-גְּמוּלָךְ שְׂגִמְלַת לָנוּ: אֲשֶׁרִי וְשִׂיאֵי
וְנִפְּץ אֶת-עֲלָלֶיךָ אֶל-הַפֶּלַע:

א. (1) בכל אחד מן הקטעים שלפניך בא לידי ביטוי היחס של קבוצת אנשים (מיהודה) כלפי ארץ יהודה.

הסבר את היחס של כל קבוצה כלפי ארץ יהודה. בסס את דבריך על הכתובים.
(4 נקודות)

(2) הסבר במה היחס של כל קבוצת אנשים כלפי ארץ יהודה מושפע מנסיבות חייה.
(4 נקודות)

ב. קרא **ירמיה**, מ"ג, 2, 5-7 שלפניך.

המסופר על ירמיהו בפסוקים 5-7 אינו תואם את דבריו המצוטטים בפסוק 2.
מהי האי-התאמה? הצע הסבר אפשרי לכך. (6 נקודות)

/המשך בעמוד 20/

נושא בחירה: "אדם וגורלו בספרות החכמה"

ענה על אחת מהשאלות 13-14.

13. קרא איוב, ט', 4-7; כ"ח, 12-28.

איוב, ט', 4-7

חכם לבב ואמין
 בַּח מִי־הִקְשָׁה אֱלֹוֵי וַיִּשְׁלַם: הַמַּעֲתִיק הָרִים וְלֹא יָדְעוּ אֲשֶׁר
 הִפְכֵם בָּאָפוּ: הַמַּרְגִּיז אֲרֶיץ מִמְּקוֹמָהּ וְעִמּוּדֶיהָ יִתְפַּלְצוּן: הָאֹמֵר
 לַחֲרֹם וְלֹא יִזְרַח וּבַעֲד פּוֹכְבִּים יַחֲתֵם:

איוב, כ"ח, 12-28

והחכמה מאין תמצא
 וְאִי זֶה מְקוֹם בִּינָה: לֹא־יָדַע אָנוּשׁ עֲרֶכָה וְלֹא תִמְצָא
 בְּאֶרֶץ חַיִּים: תִּהְיוּ אָמַר לֹא בִי־הִיא וְסֵם אָמַר אֵין
 עֲמָדִי: לֹא־יָתֵן סִגּוֹר תַּחֲתֶיהָ וְלֹא יִשְׁקַל כֶּסֶף מַחִירָה: לֹא־
 תִּסְלַח בְּכֶתֶם אוֹפִיר בְּשֹׁהֶם יָקָר וְסָפִיר: לֹא־יַעֲרֹכְנָה זָהָב
 וְזִכּוּכִית וְתַמּוּרְתָּהּ כְּלִי־פֶזֶז: רִאמוֹת וּגְבִישׁ לֹא יִזְכָּר וּמִשָּׁךְ
 חֲכָמָה מִפְּנִינִים: לֹא־יַעֲרֹכְנָה פִּטְדַּת־כּוֹשׁ בְּכֶתֶם טָהוֹר לֹא
 תִּסְלַח: וְהַחֲכָמָה מֵאֵין תִּבּוֹא וְאִי זֶה מְקוֹם
 בִּינָה: וְנַעֲלָמָה מַעֲיִנִי כָּל־חֵי וּמַעוֹף הַשָּׁמַיִם נִסְתָּרָה: אֲבִדוֹן
 וּמוֹת אָמְרוּ בְּאִזְנוֹנִי שָׁמַעְנוּ שְׁמַעָה: אֱלֹהִים הִבִּין דְּרָכָה
 וְהוּא יָדַע אֶת־מְקוֹמָהּ: בִּי־הוּא לִקְצוֹת־הָאָרֶץ יִפִּיט תַּחַת
 כָּל־הַשָּׁמַיִם יִרְאֶה: לַעֲשׂוֹת לְרוּחַ מִשְׁקַל וּמִים תִּכַּן בְּמִדָּה:
 בַּעֲשָׂתוֹ לְמִטֵּר חֶק וְדֶרֶךְ לַחֲיִי קִלּוֹת: אֵן רֹאֶה וְיִסְפְּרָה
 הַכִּינָה וְגִס־חֲקָרָה: וַיֹּאמֶר לְאָדָם הֵן יִרְאֵת אֲדָנִי הִיא חֲכָמָה
 וְסוֹר מִרַע בִּינָה:

א. קרא **איוב**, כ"ח, 12-28 שלפניך.

בפסוק 12 נשאלת שאלה, והיא חוזרת אף בפסוק 20.

(1) מהי התשובה על שאלה זו, לפי פסוקים 23-24? (4 נקודות)

(2) מן התשובה בפסוקים 23-24 אפשר להסיק מסקנה בנוגע לאדם.

הסבר את המסקנה לפי פסוק 28. (4 נקודות)

ב. קרא **איוב**, ט', 4-7 ו**איוב**, כ"ח, 23-26 שלפניך.

במה שונה תיאור האלוהים השולט בטבע בכל אחד מן הקטעים? (6 נקודות)

/המשך בעמוד 22/

14. קרא איוב, ל"ח, 15-1; מ"ב, 6-1.

איוב, ל"ח, 15-1

א ויען ה' את-איוב
ב מנהסערה ויאמר: מי זה מחשיך עצה במלין בלי-דעת: אזור-
ג נא כגבר חלציך ואשאלך והודיעני: איפה היית ביסדי-
ד ארץ הגד אסידעת בינה: מי-שם ממדיה כי תדע או מי-
ה נטה עליה קו: על-מה אדניה הטבעו או מי-ידה אבן
ו פנתה: ברוי-יחד כוכבי בקר ויריעו כל-בני אלהים: ויסך
ז בדלתים ים בגיחו מרחם יצא: בשומי ענן לבשו וערפל
ח חתלתו: ואשבור עליו חקי ואשים בריח ודלתים: ואמר
ט עד-פה תבוא ולא תסיף ופא-ישית בגאון גליך: המימין
י צוית בקר ידעתה שחר מקמו: לאחז בכנפות הארץ השחר
יד וינערו רשעים ממנה: תתהפך כחמר חותם ויתיצבו כמו
טו לבוש: וימנע מרשעים אורם וזרוע רמה תשבר:

איוב, מ"ב, 6-1

א ויען איוב את-ה' ויאמר: ידעת כיר-
ב כל תוכל ולא-יבצר ממך מזמרה: מי זה מעלים עצה בלי
ג דעת לבן הגדתי ולא אבין נפלאות ממני ולא אדע: שמע-
ד נא ואנכי אדבר אשאלך והודיעני: לשמע-אזן שמעתך
ה ועתה עיני דאתך: על-בן אמתם ונחמתי על-עפר ואפר:

א. קרא **איוב**, ל"ח, 1-15 שלפניך.

(1) הבא מדברי ה' בקטע זה שתי דוגמאות המבהירות שיש בעולם סדר וחוקיות, והסבר

כל דוגמה. בסס את דבריך על הכתוב. (4 נקודות)

(2) האם בתשובת ה' לאיוב בקטע זה יש הסבר לסיבת ייסוריו של איוב? נמק.

(4 נקודות)

ב. קרא **איוב**, מ"ב, 1-6 שלפניך.

(1) הסבר במה דברי איוב בפסוק 3 הם תגובה על דברי ה' בפרק ל"ח, 2. בסס את דבריך

על הכתוב. (3 נקודות)

(2) יש הטוענים שדברי איוב בפסוק 6 מעידים כי הוא עדיין סבור שאין צדק בעולם.

האם אתה מסכים עם טענה זו? נמק את דבריך, ובסס אותם על הפסוק.

(3 נקודות)

נושא בחירה: "חיי הפרט והכלל בראי השירה"

ענה על אחת מהשאלות 15-16.

15. קרא שמואל ב, א', 17-27; תהלים, מ"ח.

שמואל ב, א', 17-27

י ויקנן דוד את-
 יח הקינה הזאת על-שאוֹל ועל-יהונתן בנו: ויאמר ללמד בני-
 יט יהודה קשת הנה כתובה על-ספר הישר: הצבי ישראל על-
 כ במותיך חלל איך נפלו גבורים: אל-תגידו בגת אל-תבשרו
 בחוצת אשקלון פן-תשמחנה בנות פלשתים פן-תעלזנה
 כא בנות הערלים: הרי בגלפֶּע אל-טל ואל-מטר עליכם ושדי
 תרומת פי שם נגעל מגן גבורים מגן שאול בלי משיח בשמן:
 כב מדם חללים מחלב גבורים קשת יהונתן לא נשוג אחור
 כג וחרב שאול לא תשוב ריקם: שאול ויהונתן הנאהבים
 והנעימים בחייהם ובמותם לא נפרדו מנשרים קלו מאריות
 כד גברו: בנות ישראל אל-שאוֹל בכינה המלבשכם שני עס-
 כה עדנים המעלה עדי זהב על לבושכן: איך נפלו גבורים בתוך
 כו המלחמה יהונתן על-במותיך חלל: צר-לי עליך אחי יהונתן
 כז נעמת לי מאד נפלאתה אהבתך לי מאהבת נשים: איך
 נפלו גבורים ויאבדו בלי מלחמה:

תהלים, מ"ח

א שיר מזמור לבני-קרח: גדול ה' ומהלל מאד בעיר אלהינו
 ג הר-קדשו: יפה נוף משוש פל־הארץ הר-ציון ירפת צפון
 ה קרית מלך רב: אלהים בארמוֹתיה נודע למשגב: כִּי-הנה
 ו המלכים נועדו עברו יחדו: המה ראו כן תמהו נבהלו נחפזו:
 ח רעדו אחזתם שם חיל פילדה: ברוח קדים תשבר אניות
 ט תרשיש: באשר שמענו כן ראינו בעיר ה' צבאות בעיר
 י אלהינו אלהים יונגה עד-עולם סלה: דמינו אלהים חסדך
 יא בקרב היכלך: כשמך אלהים כן תהלתך על-קצוי-ארץ צדק
 יב מלאה ימינך: ישמח הר-ציון תגלנה בנות יהודה למען
 ד משפטך: סבו ציון והקיפוד ספרו מגדליה: שיתו לבכם
 ט לחילה פסגו ארמוֹתיה למען תספרו לדור אחרון: כי זה
 אלהים אלהינו עולם ועד הוא ינהגנו על-מות:

א. (1) קרא שמואל ב, א', 24 ותהלים, מ"ח, 12 שלפניך.

בכל אחד מן הפסוקים האלה יש לנשים תפקיד בהבעת הרגש שרצה המשורר להביע בכל קטע.

הדגם טענה זו מן הפסוקים האלה. (5 נקודות)

(2) קרא שמואל ב, א', 20 שלפניך.

הסבר כיצד אזכור הנשים בפסוק זה מעצים את תחושת התבוסה שבקינה.

(4 נקודות)

ב. קרא שמואל ב, א', 18 שלפניך ואת פירוש רש"י שלפניך.

ויאמר דוד, מעתה שנפלו גיבורי ישראל צריכין בני יהודה ללמדם במלחמה ולמשוך בקשת.

על פי פירוש זה, מהו התפקיד שמייעד דוד לשבט יהודה אחרי התבוסה מול הפלשתים?

(5 נקודות)

16. קרא שיר השירים, ח', 8-12; תהלים, קכ"ח.

שיר השירים, ח', 8-12

ח
לִנְּךָ קִטְנָה וְשָׂדִים אֵין לָהּ מִה־נַּעֲשָׂה לְאַחֻתֶנּוּ בַּיּוֹם שֶׁיִּדְבֹּר־
ט בָּהּ: אִם־חֹמֶה הִיא נִבְנָה עָלֶיהָ טִירַת כֶּסֶף וְאִם־דָּלַת הִיא
י נָצוּר עָלֶיהָ לֹחַ אֶרֶז: אֲנִי חֹמֶה וְשָׂדִי כַּמְגִדְלוֹת אֲזִי הֵייתִי
יא בְּעֵינָיו כַּמּוֹצֵאת שָׁלוֹם: כָּרֶם הִיא לְשִׁלְמָה כַּבַּעַל הַמֶּזֶן נָתַן
יב אֶת־הַכֶּרֶם לְנֹטְרִים אִישׁ יָבֵא בְּפָרִיו אֶלֶף כֶּסֶף: כְּרָמִי שָׁלִי
לִפְנֵי הָאֵלֶף לְךָ שִׁלְמָה וּמֵאֲתָיִם לְנֹטְרִים אֶת־פָּרִיו:

תהלים, קכ"ח

א שִׁיר הַמַּעֲלוֹת אֲשֶׁר־יָדָא הֶהְלֵךְ בְּדַרְכָּיו: יִגִּיעַ בְּפִיךָ
ג כִּי תֹאכַל אֲשֶׁר־יִךְ וְטוֹב לְךָ: אֲשַׁתְּךָ כְּגֶפֶן פְּרִיָּה בִּירְדְּתִי בֵּיתְךָ
ד בְּנִיךָ כְּשֶׁתְּלִי זֵיתִים סָבִיב לְשִׁלְחָנְךָ: הִנֵּה כִּי־כֵן יִבְרַךְ גִּבּוֹר יִרְאֶה
ה הֶהְלֵךְ: יִבְרַכְךָ הֵהָא מַעֲיִן וְדָאָה בְּטוֹב יְרוּשָׁלַם כֹּל יָמֵי חַיֶּיךָ:
ו וְדָאָה־בָנִים לְבִנְךָ שָׁלוֹם עַל־יִשְׂרָאֵל:

א. (1) קרא שיר השירים, ח', 8 ותהלים, קכ"ח, 3 שלפניך.

מיהי דמות האישה בכל כתוב, ובמה שתי הדמויות האלה שונות זו מזו? בסס את

דבריך על הכתובים. (4 נקודות)

(2) האישה בקטע משיר השירים שלפניך מגיבה על התיאור שתיארו אותה אחיה.

הסבר את תגובתה. בסס את דבריך על הכתוב. (3 נקודות)

ב. בשיר השירים, ח', 11-12 שלפניך יש השוואה בין שני כרמים.

(1) למי שייך כל אחד מהכרמים, ואת מי הוא מסמל? (3 נקודות)

(2) הסבר מה ביקש המשורר להביע באמצעות ההשוואה בין שני הכרמים. (4 נקודות)

שים לב: המשך הבחינה בעמוד 28.

/המשך בעמוד 28/

נושא בחירה: "חוק וחברה במקרא"

ענה על אחת מהשאלות 17-18.

17. קרא במדבר, ל"ה, 14-28; בראשית, ד', 16-3.

במדבר, ל"ה, 14-28

יד את ושלש הערים תתנו מעבר
לירדן ואת שלש הערים תתנו בארץ פנען ערי מקלט תהינה:
טו לבני ישראל ולגר ולתושב בתוכם תהינה ששה ערים האלה
טז למקלט לנוס שמה כל-מכה-נפש בשגגה: ואם-בכלי ברזל
יז הכהו וימת רצח הוא מות יומת הרצח: ואם באבן יד אשר-
יח ימות בה הכהו וימת רצח הוא מות יומת הרצח: או בכלי
עץ יד אשר-ימות בו הכהו וימת רצח הוא מות יומת הרצח:
יט גאל הדם הוא ימית את-הרצח בפגעורבו הוא ימתנו: ואם-
כא בשנאה יהדפנו אזה-שליך עליו בעדיה וימות: או באיבה
הכהו בידו וימת מות-יומת המכה רצח הוא גאל הדם ימית
כב את-הרצח בפגעורבו: ואם-בפתע בלא-איבה הדפו או-
כג השליך עליו כל-כלי בלא צדיה: או בכל-אבן אשר-ימות
בה בלא ראות ויפל עליו וימות והוא לא-אויב לו ולא מבקש
כד רעתו: ושפטו העדה בין המכה ובין גאל הדם על המשפטים
כה האלה: והצילו העדה את-הרצח מיד גאל הדם והשיבו אותו
העדה אל-עיר מקלטו אשר-נס שמה וישב בה עד-מות
כו הפהן הגדל אשר-משח אותו בשמן הקדש: ואם-יצא יצא
כו הרצח את-גבול עיר מקלטו אשר ינוס שמה: ומצא אותו
גאל הדם מחוץ לגבול עיר מקלטו ורצח גאל הדם את-הרצח
כח אין לו דם: כי בעיר מקלטו ישב עד-מות הפהן הגדל ואחרי-
מות הפהן הגדל ישוב הרצח אל-ארץ אחזתו:

וַיְהִי מִקֵּץ יָמַיִם וַיָּבֹא קַיִן מִפְּרִי הָאֲדָמָה מִנְחָה לַ־ה' וְהָבֵל
הֵבִיא גַם־הוּא מִבְּכֹרוֹת צֹאנוֹ וּמִחֻלְבֵּהֶן וַיִּשַׁע ה' אֶל־
הָבֵל וְאֶל־מִנְחָתוֹ: וְאֶל־קַיִן וְאֶל־מִנְחָתוֹ לֹא שָׁעָה וַיַּחַר
לְקַיִן מְאֹד וַיִּפְּלוּ פָנָיו: וַיֹּאמֶר ה' אֶל־קַיִן לָמָּה חָרָה לָךְ
וְלָמָּה נָפְלוּ פָנֶיךָ: הֲלוֹא אִם־תֵּיטִיב שְׂאֵת וְאִם לֹא תֵיטִיב
לִפְתָּח חַטָּאת רֹבֵץ וְאֵלֶיךָ תִּשְׁוֹקֶתוּ וְאַתָּה תִּמְשָׁל־בּוֹ:
וַיֹּאמֶר קַיִן אֶל־הָבֵל אָחִיו וַיְהִי בַּהֲיוֹתָם בַּשָּׂדֶה וַיִּקֶּם קַיִן
אֶל־הָבֵל אָחִיו וַיַּהַרְגֵהוּ: וַיֹּאמֶר ה' אֶל־קַיִן אֵי הָבֵל
אָחֶיךָ וַיֹּאמֶר לֹא יָדַעְתִּי הִשְׁמַר אָחִי אָנֹכִי: וַיֹּאמֶר מֶה
עֲשִׂיתָ כֹּחַ דְּמִי אָחֶיךָ צִעֲקִים אֵלַי מִן־הָאֲדָמָה: וְעַתָּה אָרוּר
אַתָּה מִן־הָאֲדָמָה אֲשֶׁר פָּצְתָה אֶת־פִּיהָ לָקַחַת אֶת־דְּמִי
אָחֶיךָ מִיָּדְךָ: כִּי תַעֲבֹד אֶת־הָאֲדָמָה לֹא־תִסְפֹּף תֵּת־כֹּחָהּ לָךְ
נָע וָנָד תִּהְיֶה בָאָרֶץ: וַיֹּאמֶר קַיִן אֶל־ה' גָּדוֹל עֲוֹנִי מִנְּשֹׂא:
הֵן גִּרְשָׁתָּ אֹתִי הַיּוֹם מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה וּמִפְּנֶיךָ אֶסְתֵּר וְהָיִיתִי
נָע וָנָד בָּאָרֶץ וְהָיָה כָל־מֹעַצִּי יֹהָרְגֵנִי: וַיֹּאמֶר לוֹ ה' לֵבֶן
כָּל־הָרֶג קַיִן שְׁבַע־עֲתִים יִקֶּם וַיִּשֶׂם ה' לְקַיִן אוֹת לְבָלָתִי
הַכּוֹת־אֹתוֹ כָּל־מֹעַצָּאוֹ: וַיֵּצֵא קַיִן מִלִּפְנֵי ה' וַיֵּשֶׁב בָּאָרֶץ־
נֹד קְדֵמַת־עֵדֶן:

- א. (1) החוק **בבמדבר**, ל"ה, 14-28 שלפניך מונה שני סוגים של רוצחים.
ציין את שני סוגי הרוצחים, וכתוב מהו העונש של כל אחד מהם. (4 נקודות)
- (2) לאיזה משני סוגי הרוצחים שציינת בסעיף (1) השתייך קין? נמק.
האם העונש של קין תואם את העונש המגיע לו על פי החוק **בבמדבר**? נמק.
(6 נקודות)
- ב. קרא **במדבר**, ל"ה, 26-28 שלפניך.
הסבר במה החוק בפסוקים אלה מבטא הבנה כלפי גואל הדם. (4 נקודות)

18. קרא שמות, כ"ג, 7-8; דברים, ט"ז, 19.

שמות, כ"ג, 7-8

ז מְדַבֵּר-שֶׁקֶר תִּרְחֹק וְנָקִי וְצַדִּיק אֶל-תִּהְיֶה כִּי לֹא-אֲצַדִּיק
ח רָשָׁע: וְשׁוֹחַד לֹא תִקַּח כִּי הַשׁוֹחַד יַעֲוֶה פְּקוּדֹתַי וְיִסְלַף דְּבָרַי
צַדִּיקִים:

דברים, ט"ז, 19

יט לֹא-תִטֶּה מִשְׁפָּט לֹא תִכִּיד פָּנִים וְלֹא-תִקַּח
שׁוֹחַד כִּי הַשׁוֹחַד יַעֲוֶה עֵינֵי חֲכָמִים וְיִסְלַף דְּבָרַי צַדִּיקִים:

א. (1) בשני הקטעים שלפניך משתמשים באותה מטפורה.

הסבר את המטפורה. (4 נקודות)

(2) מעל בתי משפט רבים בעולם ניצב פסל המייצג את אלת הצדק היוונית, תמיס,

כשעיניה מכוסות.

האם הצגת אלת הצדק כשעיניה מכוסות מבטאת את התפיסה "לא תכיר פנים"

או את התפיסה "כי השוחד יעוור עיני חכמים"? נמק את דבריך. (4 נקודות)

ב. קרא שמות, כ"ג, 7-8 שלפניך וגם תהלים, ט"ו, 1, 5.

שני הקטעים האלה מתמודדים עם התופעה של לקיחת שוחד.

הסבר כיצד המחוקק בשמות מתמודד עם התופעה של לקיחת שוחד, וכיצד המשורר

בתהלים מתמודד עם תופעה זו. (6 נקודות)

שים לב: המשך הבחינה בעמוד 32.

/המשך בעמוד 32/

נושא בחירה: "המאבק לחברה מוסרית — ערך מרכזי בנבואה"

ענה על אחת מהשאלות 19-20.

19. קרא שמואל ב, י"ב, 14-1; ישעיה, י"א, 9-1.

שמואל ב, י"ב, 14-1

א וַיִּשְׁלַח ה' אֶת-נָתָן אֶל-דָּוִד וַיֵּבֹא אֵלָיו
וַיֹּאמֶר לוֹ שְׁנֵי אַנְשִׁים הָיוּ בְּעִיר אַחַת אֶחָד עֹשִׂיר וְאֶחָד רָאשׁ:
ב לְעֹשִׂיר הָיָה צֹאן וּבָקָר הִרְבֵּה מְאֹד: וּלְרֹשׁ אֵין-כֹּל כִּי אִם-
ג כֶּבֶשֶׂה אַחַת קִטְנָה אֲשֶׁר קָנָה וַיַּחֲלֶה וַתִּגְדַּל עִמּוֹ וְעַם-בָּנָיו
יָחִדוּ מִפְּתוֹ תֹאכְלוּ וּמִכֶּסֶׁס תִּשְׁתֶּה וּבְחִיקוֹ תִשְׁכַּב וְתִהְיֶה לוֹ
ד כֶּבֶת: וַיֵּבֹא הַלֵּךְ לְאִישׁ הָעֹשִׂיר וַיַּחְמַל לִקְחַת מִצֹּאֲנוֹ וּמִבָּקָרוֹ
לְעֹשֹׂת לְאֹדָח הֵבֵא לוֹ וַיִּקַּח אֶת-כֶּבֶשֶׂת הָאִישׁ הָרֹאשׁ וַיַּעֲשֶׂה
ה לְאִישׁ הֵבֵא אֵלָיו: וַיַּחֲדֹף דָּוִד בְּאִישׁ מְאֹד וַיֹּאמֶר אֶל-נָתָן
ו חִי-הֵהָּ כִּי בְּנֵי-מֹות הָאִישׁ הָעֹשֶׂה זֹאת: וְאֶת-הַכֶּבֶשֶׂה יִשְׁלַם
אֲרֻבַּעַתִּים עֶקֶב אֲשֶׁר עָשָׂה אֶת-הַדְּבָר הַזֶּה וְעַל אֲשֶׁר לֹא-
ז חָמַל:
וַיֹּאמֶר נָתָן אֶל-דָּוִד אַתָּה הָאִישׁ כֹּה-
אָמַר ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲנֹכִי מִשְׁחָתִיךָ לְמַלְךְ עַל-יִשְׂרָאֵל
ח וְאֲנֹכִי הַעֲלִיתִיךָ מִיַּד שָׂאוֹל: וְאַתָּנָה לֵךְ אֶת-בֵּית אֲדֹנֶיךָ וְאֶת-
נְשֵׁי אֲדֹנֶיךָ בְּחִיקֶךָ וְאַתָּנָה לֵךְ אֶת-בֵּית יִשְׂרָאֵל וְיִהְיֶה וְאִם-
ט מַעַט וְאִסְפָּה לָּךְ כְּהֵנָּה וְכֵהֵנָּה: מְדוּעַ בִּזְיָת וְאֶת-דְּבָר ה'
לְעֹשֹׂת הָרַע בְּעֵינָיו אֵת אֹרֵיהֶם הַחֲתִי הַפִּית בַּחֲרֵב וְאֶת-
י אֲשֶׁתוֹ לִקְחַת לָךְ לְאִשָּׁה וְאֹתוֹ הִרְגַת בַּחֲרֵב בְּנֵי עַמּוֹן: וְעַתָּה
לֹא-תִסּוּר חֲרֵב מִבֵּיתְךָ עַד-עוֹלָם עֶקֶב כִּי בִזְתָּנִי וְתִקַּח אֶת-
יא אִשְׁתִּי אֹרֵיהֶם הַחֲתִי לִהְיוֹת לָךְ לְאִשָּׁה:
כ אָמַר ה' הֲנִי מְקִים עֲלֶיךָ רָעָה מִבֵּיתְךָ וּלְקַחְתִּי אֶת-נְשִׁיךָ
לְעֵינֶיךָ וְנָתַתִּי לְרֵעֶיךָ וּשְׁכַב עִם-נְשִׁיךָ לְעֵינֵי הַשֶּׁמֶשׁ הַזֹּאת:
יב כִּי אַתָּה עֹשִׂיתָ בִּסְתֵר וְאֲנִי אַעֲשֶׂה אֶת-הַדְּבָר הַזֶּה נֶגֶד כָּל-
יג יִשְׂרָאֵל וְנֶגֶד הַשֶּׁמֶשׁ:
וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל-נָתָן
ד חֲטָאתִי לַה' וַיֹּאמֶר נָתָן אֶל-דָּוִד גַּם-הֵהָּ
יד הַעֲבִיר חֲטָאתְךָ לֹא תָמוּת: אָפֶס כִּי-נֶאֱמַר נֶאֱעַל אֶת-אִבִּי
ה' בַּדְּבָר הַזֶּה גַּם הֵבֵן הַיְלֹוד לָךְ מוֹת יָמוּת:

בעיני

ישעיה, י"א, 9-1

ויצא

א

ב חֹטֵר מִגֹּזַע יֵשִׁי וְנֹצֵר מִשְׁרָשָׁיו יִפְרֶה: וְנָחָה עָלָיו רוּחַ ה'־
רוּחַ חֲכָמָה וּבִינָה רוּחַ עֵצָה וְגִבּוֹרָה רוּחַ דַּעַת וִידְאָת ה':
ג וְהִרְיָחוּ בִידְאָת ה'־ וְלֹא-לְמִדְּאָה עֵינָיו יִשְׁפּוּט וְלֹא-לְמִשְׁמַע
ד אָזְנוֹ יִזְכִּיחַ: וּשְׁפֹט בְּצֶדֶק דְּלִים וְהִזְכִּיחַ בְּמִישׁוֹר לַעֲנוּי-אֲרָץ
ה וְהִכָּה-אֲרָץ בְּשֶׁבֶט פִּיו וּבְרוּחַ שְׁפָתָיו יִמִּית רָשָׁע: וְהִיָּה
ו צֶדֶק אֲזוּר מִתְּנִיּוֹ וְהָאֱמוּנָה אֲזוּר חֲלָצִיו: וְגַר זֶאֱבֹל עֵס-
ז כָּבֵשׁ וְנִמְרַ עֵס-גְּדִי יִרְבֹּץ וְעֶגְל וּכְפִיר וּמִרְיָא יִחְדּוּ וְנֶעַר
ח קֹטָן נָהָג בָּס: וּפְרָה וְדָב תִּרְעִינָה יִחְדּוּ יִרְבְּצוּ יִלְדִּיהֶן
ט וְאִרְיָה כִּפְקָר יֵאָכֵל-תִּבְּרָן: וְשַׁעֲשַׁע יִזְנֹק עַל-חֹדֶר פֶּתֶן וְעַל-
מְאוֹרֹת צִפְעוֹנִי גְּמוּל יָדוֹ הִדָּה: לֹא-יִרְעוּ וְלֹא-יִשְׁחִיתוּ
בְּכָל-הָרָקֹדֶשׁ כִּי-מִלֵּאָה הָאֲרָץ דָּעה אֶת-ה' בָּמִים
לִים מְכֻסִּים:

א. (1) הסבר במה התנהגותו של דוד המתוארת בשמואל ב, י"ב, 7-10 שלפניך

עומדת בניגוד לתכונותיו של המלך העתידי המתוארות בישעיה, י"א, 2 שלפניך.

בסס את דברך על שני הכתובים.

(4 נקודות)

(2) קרא שמואל ב, י"ב, 9-12 שלפניך.

דוד ייענש על מעשיו על פי העיקרון "מידה כנגד מידה".

בסס קביעה זו על ראיה אחת משמואל ב, י"ב, 9-12 שלפניך. (3 נקודות)

ב. קרא ישעיה, י"א, 6-9 שלפניך.

(1) על פי פסוקים 6-8, הסבר שני מאפיינים של העולם העתידי. בסס את דברך על הכתוב.

(4 נקודות)

(2) על פי פסוק 9, מהו הגורם למצב שישרור בעולם עתידי זה? (3 נקודות)

20. קרא ישעיה, א', 10-17; מיכה, ו', 1-8.

ישעיה, א', 10-17

י
שִׁמְעוּ דְבַר-יְהוָה קְצִינִי
יא סֹדֶם הָאֲזִינוּ תוֹרַת אֱלֹהֵינוּ עִם עֲמֹדָה: לִמָּה לִי רֶב־זִבְחֵיכֶם
יב יֹאמֶר יְהוָה שְׁבַעְתִּי עֲלוֹת אֵילִים וְחֹלֶב מְרִיאִים וְדָם פְּרִים
יג וּכְבָשִׁים וְעֲתוּדִים לֹא חִפְצָתִי: כִּי תִבְאוּ לִרְאוֹת פָּנֵי מִי־בִקֵּשׁ
יד זֹאת מִיִּדְכֶם רִמָּס חֲצָרִי: לֹא תוֹסִיפוּ הִבִּיא מִנְחַת־שׁוֹא
טו קְטֹרֶת תוֹעֵבָה הִיא לִי חֹדֶשׁ וְשִׁבְתָּ קְרָא מִקְרָא לֹא־אוּכַל
טז אוֹן וְעֲצָרָה: חֲדָשִׁיכֶם וּמוֹעֲדֵיכֶם שְׁנָאָה נִפְשִׁי הָיוּ עָלַי
טז לְטָרַח נִלְאִיתִי נִשְׂאָ: וּבִפְרָשְׁכֶם כְּפִיכֶם אֲעֲלִים עֵינֵי מִפֶּסֶם
יז גַּם כִּי־תִרְבוּ תִפְלָה אֵינֹנִי שֹׁמֵעַ יִדְיֶכֶם דְּמִים מִלֹּא:
טז רָחֲצוּ הַזְּפוּ הַסִּירוּ רֵעַ מֵעַלְלֵיכֶם מִנְּגֵד עֵינֵי חֲדָלוּ הֲרַע:
יז לִמְדוּ הֵיטֵב דִּרְשׁוּ מִשְׁפָּט אֲשֶׁרוֹ חֲמוּץ שִׁפְטוֹ יָתוּם רִיבוֹ
אלמנה:

מיכה, ו', 1-8

א שִׁמְעוּ־נָא אֶת אֲשֶׁר־יְהוָה אָמַר קוּם
ב רִיב אֶת־הָהָרִים וְתִשְׁמַעְנָה הַגְּבָעוֹת קוֹלְךָ: שִׁמְעוּ הָרִים אֶת־
ג רִיב יְהוָה וְהֵאֲתֹנִים מִסְּדֵי אֶרֶץ כִּי רִיב לִי יְהוָה עַם־עַמּוֹ וְעַם־
ד יִשְׂרָאֵל יִתּוֹכַח: עַמִּי מִה־עֲשִׂיתִי לָךְ וּמָה הִלַּאתִיךָ עֲנֵה כִּי:
ה כִּי הֵעֲלִיתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וּמִבְּיַת עַבְדִּים פְּדִיתִיךָ וְאֶשְׁלַח
ו לְפָנֶיךָ אֶת־מֹשֶׁה אֶהְרֹן וּמָרִים: עַמִּי זָכַר־נָא מִה־יַּעַן בָּלַק
ז מֶלֶךְ מוֹאָב וּמִה־עֲנָה אֹתוֹ בָּלַעַם בֶּן־בְּעֹזֵר מִן־הַשִּׁטִּים עַד־
ח הַגִּלְגָּל לְמַעַן דַּעַת צְדָקוֹת יְהוָה: בְּמָה אֶקְדָּם יְהוָה אֶפֶף
ט לֹא־לִי מְרוֹם הָאֶקְדָּמְנוּ בַּעֲלוֹת בַּעֲגָלִים בְּנֵי שָׁנָה: הִירְצָה
י יְהוָה בְּאַלְפֵי אֵילִים בְּרִבְבוֹת נְחֹלִי־שֶׁמֶן הָאֵתָן בְּכוּרֵי פִשְׁעֵי
יא כְּרִי בִטְנִי חֲטָאֹת נִפְשִׁי: הִגִּיד לָךְ אָדָם מִה־טוֹב וּמִה־יְהוָה
יב דוֹרַשׁ מִמֶּךָ כִּי אֶס־עֲשׂוֹת מִשְׁפָּט וְאַהֲבַת חֶסֶד וְהִצַּנֵּעַ לָכֶת
עם־אֱלֹהֶיךָ:

- א.** בשני הקטעים שלפניך באה לידי ביטוי תפיסה דומה של העם את פולחן ה'.
(1) הסבר את תפיסת העם. הבא ראיה מכל קטע המייצגת תפיסה זו, והסבר כל ראיה.
(5 נקודות)
- (2) לישעיה ולמיכה יש תפיסה דומה ביחס לפולחן.
במה תפיסתם של שני הנביאים שונה מזו של העם? (5 נקודות)
- ב.** קרא ישעיה, א', 10 שלפניך.
ישעיה מכנה את ישראל "עם עמרה" ואת מנהיגיו "קציני סדום".
איזה מסר ישעיה מבקש ללמד באמצעות אזכור שתי הערים האלה? (4 נקודות)

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך